

Húsvét 3. vasárnapja

Jel 5,11-14

„Méltó a bárány”

¹¹És láttam meg hallottam sok angyalt, az élőlények és a vének hangját, akik a trón körül voltak, számuk tízezerszer tízezer, és ezerszer ezer volt, ¹²és nagy szóval mondták: „Méltó a Bárány, akit megöltek, hogy övé legyen a hatalom, a gazdagság, a bölcsesség, az erő, a tisztelet, a dicsőség és az áldás.” ¹³Majd hallottam, hogy minden teremtmény a mennyben, a földön, a föld alatt és a tengerben levőkkel együtt ezt mondta: „A trónon ülőnek és a Báránynak áldás, tisztelet, dicsőség és hatalom örökkön-örökké!” ¹⁴A négy élőlény így felelt: „Amen”, a vének pedig leborultak és imádták.

A Jelenések könyve az egyik legvitatottabb kánoni irat az újszövetségi Szentírásban. Stílusa miatt a mondanivalójának megértése számunkra különösen sok nehézséget okoz. Egyrészt írójának műveltsége az első század művelt zsidójának bibliai műveltségét tükrözi, másrészt költői misztikus szerzővel állunk szembe, akinek gondolkodása a bibliai apokaliptikus próféciákon alapul, és ezt a keresztény hite, az ősegyház Krisztus második eljövételére való várásának égő hite még csak átformálja. A szerző János, aki a történelemről alapvetően mint a jó és a rossz harcáról gondolkodik, és a fejlődést a morális fejlődésben látja, az apostolok közül a legtovább élt. Személyes élettörténete és vallási fejlődése Keresztelő János prófétai tevékenységével kezdődik. János apostol Jézus legfiatalabb tanítványa lesz, akinek azonban a többi galileai halászhoz viszonyítva egyedülálló lelki előképzése van. Jézus halála és feltámadása után a legtovább él, így még életében megláthatta azt, hogy ami számára életrajzi élmény volt, az a nagyra nőtt egyházi közösségben tanná válik. Mindezek az események és az élete végén átélt Néró-féle egyházüldözés egyedülálló élménnyel és történelemszemlélettel ajándékozta meg. Ez megnyilvánul költői szimbólumokkal és ószövetségi apokaliptikus utalásokkal teli írásában is. Célja azonban nem saját költői, prófétai tehetségének és műveltségének fitogtatása, hanem vérbeli teológusként akar vigasztaló próféciát írni a megrettent híveknek.

A szent író már Jézus működésében is jól látta, hogy Mestere szavával, tetteivel a történelemben és az egyében meglévő gonoszság ellen küzd, annak világát akarja visszaverni. Most ez az feladat az egyházra mint félig kifejezett intézményre és tagjaira marad. Az apokaliptikus jó

és gonosz harcát látja az üldözött keresztények és a hatalmat birtokló császárság összecsapásában. A nagy kérdés, hogy kié lesz a lelkek feletti hatalom. A császáré, aki mindenki számára a félelmet hozta közel az emberekhez, hogy ezen keresztül uralja a Római Birodalmat, vagy Krisztusé és azoké, akik a szavára hittek?

Jézus és a szavára hívó keresztények jogfosztottak. Úgy érzik, az emberi lét, a társadalmi elismertség és a jövő minden lehetőségétől megfosztják őket a pogány honfitársaik és a zavaros történelem. János egy olyan víziót vázol fel, amelyből világos, hogy másképpen ugyan, mint a római császár, de Jézus és a keresztények hatalmat birtokolnak, és ez a lelki hatalom jobban megfér az Isten udvartartásában, mint a császári vagy a földi hatalom, amely önmagában is Isten ellen lázad.

Az Ószövetségben, a Dániel könyvében (7,14) a kozmikus uralkodó az Isten, aki a felhők felett uralkodik, és felette áll minden emberi hatalomnak is. Ebbe a látomásba némileg belekeveredik Izajás hasonló típusú mennyei látomása is, a trónterem-vízió (61,6) is. A szent író azért beszél erről a látomásról, hogy az emberek el ne veszítsék hívő gondolkodásuk alapját és bizalmukat abban, hogy minden pillanatnyi látszat ellenére a történelmet is Isten irányítja. Nem szeretné, ha a félelem beszűkítené a keresztény hívek látásmódját, és csak politikai számításokba, a túlélés emberi lehetőségei szerint gondolkodnának. Arra akarja tanítani az üldözött híveket, hogy üldözésük közben, sőt a halál pillanatában is legyenek tisztában szolgálatuk nagyságával és azzal, hogy amit tesznek, az Isten hatalmát tartják fenn a földön. Ez ellen lázad Né-ró és a többi erőszakkal uralkodó istentagadó politikai vezető. A szent író azt akarja, hogy a keresztények szilárdak legyenek, és ne boruljanak le sem bálványok előtt, sem félelemből az uralkodó és szándékai előtt.

Az ilyen hívő meggyőződést hordozó emberek segítségével minden látszat ellenére épül az Isten uralma, országa az emberek között. Ezt a vigasztaló víziót az üldözött keresztényeknek szánja János, de az egyház történetében ebből egyháztörténeti magyarázat is kerekedett, sőt számos olvasó ezt a szöveget egyetemes történelmi vízióvá alakította a maga helyzetében. Vannak dolgok, amelyeket a fejben, vagy szívben kell elintézni mindegyikünknek. A hit vesztés, a küzdelem feladása tipikusan ilyen dolog. Mi döntünk arról, hogy megadjuk-e magunkat a bűnös világ által diktált körülményeknek, és hasonulunk ezen világ törvényéhez, vagy végsőig kitartunk Mesterünk, a Jelenések könyve szövegében olvasható áldozati Bárány (12a) mellett. János víziója erősítő prófécia most is mindazok számára, akik szívükben és tetteikben hordozzák a feltámadt Jézus ígéreteit, és igyekeznek azt meg is valósítani.